

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 712/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Garančovským, Advokátska kancelária Olej Sedlák Dudášová Garančovský, Kukučínova 19, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 51/2015-430 z 26. apríla 2016, ako aj rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 39 C 299/2009-376 z 9. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 51/2015-430 z 26. apríla 2016, ako aj rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 39 C 299/2009-376 z 9. januára 2015. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 19. augusta 2016.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že rozsudkom okresného súdu č. k. 39 C 299/2009-376 z 9. januára 2015 na základe žaloby spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná 1“), a sťažovateľke ako žalovanej 2 bolo určené výlučné vlastníctvo žalobkyne ku konkrétne označeným nehnuteľnostiam (pozemky a stavba) ležiacim v [REDAKOVANÉ] – Starom Meste v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], pričom žaloba bola voči sťažovateľke zamietnutá.

Na základe odvolania žalobkyne, žalovanej 1 a sťažovateľky rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 501/2015-430 z 26. apríla 2016, ktorý sa stal právoplatným 20. júna 2016, bol rozsudok okresného súdu potvrdený vo výroku o určení vlastníckeho práva žalobkyne, pričom odvolanie sťažovateľky bolo odmietnuté ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka 20. júla 2016 dovolanie, o ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté. K tomuto dovolaniu sťažovateľka uvádza, že z hľadiska platnej právnej úpravy, teda zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“), nie je jednoznačné, či ho možno považovať za účinný prostriedok nápravy.

V danom prípade podľa sťažovateľky nie je isté, či je procesne prípustné dovolanie, lebo podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súčasnosti nie je zrejmé, akým spôsobom bude dovolací súd podľa novej právnej úpravy podmienku „porušenia práva na spravodlivý proces“ posudzovať. Vzhľadom na uvedené bola sťažovateľka z dôvodu opatrnosti nútená v rámci splnenia podmienok na podanie tejto sťažnosti podať dovolanie a zároveň aj túto sťažnosť.

V predmetnom súdnom spore sa konalo o určovacej žalobe podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016. Podľa judikatúry naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že žalobkyňa v podanej žalobe tvrdila, že jej naliehavý právny záujem na požadovanom určení bol daný tým, že v čase podania žaloby bola žalovaná 1 na základe kúpnej zmluvy zapísaná ako vlastníčka sporných nehnuteľností do katastra nehnuteľností, pričom kladné rozhodnutie o požadovanom určení mohlo byť podkladom na uskutočnenie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Všeobecné sudy si túto argumentáciu o existencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne osvojili. Zrejme však ušlo ich pozornosti, že takto definovaný naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení v priebehu konania odpadol. Podľa sťažovateľky totiž bolo jednoznačne a spoľahlivo preukázané, že žalobkyňa bola 21. marca 2011 (teda po podaní žaloby a v priebehu konania) zapísaná do katastra nehnuteľností ako výlučná vlastníčka sporných nehnuteľností. V uvedený deň teda nastal stav, určenia ktorého sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala, keďže bola zapísaná v katastri nehnuteľností ako výlučná vlastníčka sporných nehnuteľností. Tým podľa názoru sťažovateľky aj odpadol naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení.

Sťažovateľka je presvedčená, že z rozsudku krajského súdu žiadnym spôsobom nevyplýva, na akom základe dospel k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení v čase rozhodovania okresného súdu. Hoci okresný súd žalobu voči sťažovateľke zamietol, je nesporné, že právoplatný určovací výrok je záväzný nielen pre žalovanú 1, ale aj pre sťažovateľku, pričom vyvoláva dôsledky a hmotnoprávne účinky do budúca aj voči sťažovateľke. Sťažovateľka je preto toho názoru, že bola osobou

oprávnenou podať odvolanie proti tomu výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bolo určené vlastnícke právo žalobkyne k sporným nehnuteľnostiam. Opačný záver by znamenal odopretie súdnej ochrany sťažovateľke a v konečnom dôsledku odňatie možnosti konať pred súdom ako možnosti domáhať sa na súde ochrany práva.

Krajský súd sa odvolaním sťažovateľky vecne nezaoberal. Uviedol iba, že sťažovateľka bola v konaní úspešná, a preto už nemohla podať odvolanie (nebola osobou oprávnenou podať odvolanie proti zamietajúcemu, teda jej vyhovujúcemu, výroku rozsudku okresného súdu). Takýto postup krajského súdu, ale ani jeho záver o tom, že sťažovateľka nebola osobou oprávnenou podať odvolanie, nemá podľa názoru sťažovateľky oporu v zákone a je podľa nej nesprávny.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. apríla 2016, č. k. 5Co/501/2015-430, v spojení s Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 9. januára 2015, č.k. 39C/299/2009-376, porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. apríla 2016, č.k. 5Co/501/2015-430, a Rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 9. januára 2015, č.k. 39C/299/2009-376, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 2.191,66 € na účet zástupcu sťažovateľa JUDr. Jána Garančovského, advokáta, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

V súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku okresného súdu č. k. 39 C 299/2009-376 z 9. januára 2015 pre porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, treba uviesť, že proti tomuto rozsudku bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Preto bolo v právomoci krajského súdu rozhodovať v rámci odvolacieho konania o namietanom porušení práv sťažovateľky, čím je zároveň v tomto rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Podstatné je aj to, že sťažovateľka využila možnosť podania odvolania.

V súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 501/2015-430 z 26. apríla 2016 pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6

ods. 1 dohovoru, treba konštatovať, že sťažovateľka sama poukazuje na to, že proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok. Prípustnosť dovolania zrejme opiera o ustanovenie § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V tejto veci nie je úlohou ústavného súdu prejedikovať ako bude Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v praxi vykladať podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, resp. to, či v danom prípade treba prípustnosť dovolania posudzovať podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku alebo podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Z pohľadu ústavného súdu je v tejto chvíli rozhodujúce len to, že sťažovateľka (podľa vlastného tvrdenia) podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie, keďže podľa jej názoru (ktorý nemusí byť zhodný s budúcim názorom najvyššieho súdu) v jej prípade došlo nesprávnym procesným postupom k tomu, že sa jej znemožnilo uskutočňovať jej patriace procesné práva v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces, a to predovšetkým tým, že jej odvolanie bolo vyhodnotené ako odvolanie neoprávnenej osoby, hoci podľa jej názoru bola na podanie odvolania aktívne legitimovaná.

Pokiaľ by bolo dovolanie sťažovateľky neúspešné, bude sa môcť obrátiť na ústavný súd so sťažnosťou nielen proti budúcemu dovolaciemu rozhodnutiu najvyššieho súdu, ale aj proti už dnes existujúcemu rozsudku krajského súdu, pričom zákonná dvojmesačná lehota na podanie takejto sťažnosti sa bude odvíjať od momentu právoplatnosti dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu. Sťažovateľka by totiž nemala znášať prípadné nepriaznivé dôsledky v súvislosti s počítaním zákonnej lehoty na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak by tieto mali vyplývať z ešte dosiaľ nejudikovanej problematiky prípustnosti dovolania v takomto prípade.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2016